

Tidlig intervensjon ved hjerneslag kan øke overlevelse

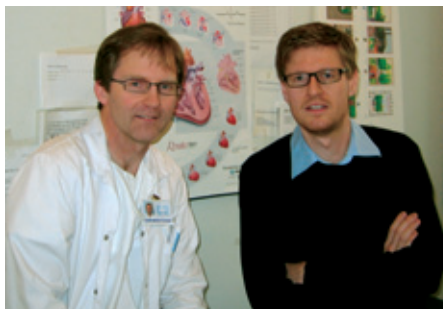
Hjerneslagpasienters funksjonelle status seks måneder etter slaget har stor betydning for langtidsoverlevelsen.

Til tross for at hjerneslag er en av de store folkesykdommer i flere land, vet man forholdsvis lite om langtidsoverlevelse.

Norske og skotske forskere har gjennomført en studie av 7 710 pasienter med iskemisk hjerneslag. De har sett på hvilken måte det funksjonelle utfallet av slaget påvirker langtidsoverlevelsen (1). Pasientene ble registrert i tre forskjellige kohorter mellom 1981 og 2000, og fulgt opp i opptil 19 år. Alle pasienter hadde en kontroll seks måneder etter hjerneslaget, hvor deres funksjonelle status ble testet med to standardiserte skalaer.

– Vi fant at pasienter som var funksjonelt uavhengige etter seks måneder, hadde en signifikant høyere median overlevelse enn pasienter som var funksjonelt avhengige: 9,7 år versus 6,0 år, sier stipendiat Karsten Bruins Slot, artikkelens førsteforfatter. Median overlevelsestid falt også dramatisk ved økning av modifisert Rankin-skår: 12,9 år for Rankin-skår 0–1 til 2,5 år for Rankin-skår 5.

– Disse forskjellene i overlevelsestid basert på funksjonsevne, var uavhengig av andre faktorer som vi vet kan påvirke langtidsoverlevelse, som alder, atrieflimmer og type iskemisk hjerneslag. Funnene kan tyde på at tidlig intervensjon som trombolytisk behandling og innleggelse i slagenhet kan ha store konsekvenser for både kort- og langtidsoverlevelse. Vi får støtte for dette

Eivind Berge og Karsten Bruins Slot (til høyre), artikkelens første- og andreforfatter. Foto Serap Karaagac

synet også på lederplass i samme nummer av *BMJ* (2), sier Bruins Slot.

Erlend Hem
erlend.hem@medisin.uio.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Bruins Slot K, Berge E, Dorman P et al. Impact of functional outcome at six months on long term survival in patients with ischaemic stroke: prospective cohort studies. *BMJ* 2008; doi 10.1136/bmj.39456.688333.BE.
2. Rodgers H, Thomson R. Functional status and long term outcome of stroke. *BMJ* 2008; doi 10.1136/bmj.39456.470880.80.

Store studier av hjerneslag

Artikkelen i *BMJ* er basert på samarbeid mellom norske og skotske forskere.

Forskerne analyserte data fra tre britiske kohorter med slagpasienter: Oxfordshire Community Stroke Project, First International Stroke Trial og Lothian Stroke Register. Førsteforfatter Karsten Bruins Slot er doktorgradsstipendiat ved Medisinske divisjon, Ullevål universitetssykehus. Sammen med andreforfatter Eivind Berge

er han ansvarlig for Third International Stroke Trial (IST-3) i Norge. I denne studien ser man på effekten av å starte med intravenøs trombolytisk behandling innen seks timer hos pasienter med akutt iskemisk hjerneslag som ikke oppfyller de nåværende behandlingskriterier. Studien ledes fra universitetet i Edinburgh.

Ordforklaringer

Hjerneslag: I Norge rammes ca. 15 000 mennesker av hjerneslag hvert år. 85 % av tilfellene skyldes hjerneinfarkt, de resterende intrakraniale blødninger. 60 000–70 000 nordmenn lever med sekvele etter gjennomgått slag. Hjerneslag er den tredje hyppigste dødsårsak i den vestlige verden, den hyppigste årsaken til alvorlig funksjonshemming og til innleggelse i sykehjem (1).

Slagenhet: Sykehusenhet eller -avsnitt med spesialopplært personell og øremerkede senger for behandling av hjerneslagpasienter. Behandling i slagenhet regnes som det best dokumenterte behandlingstil-taket ved akutt hjerneslag (1).

Modifisert Rankin-skala: Denne skalaen er en av de meste brukte for å måle funksjonell status etter hjerneslag. Pasienter får en skår på 0–5 (hvor 0 vil si ingen symptomer, og 5 at de er fullstendig pleietrengende etter hjerneslaget).

«Two simple questions»: Disse 2 spørsmålene er utviklet for å teste funksjonell status etter hjerneslag i store studier. Pasienter blir spurt om de har hatt behov for hjelp av andre de siste to ukene (f.eks. til å gå, bade seg, kle på seg). Slik tester man om pasienter er funksjonelt avhengige eller ikke.

Litteratur

1. Dahl A. Mye kan bedres for hjerneslagpasienten. *Tidsskr Nor Lægeforen* 2000; 120: 2375.

Er du i ferd med å publisere eller har du nylig publisert i et internasjonalt tidsskrift? Send tips til erlend.hem@medisin.uio.no

www.tidsskriftet.no/norskforskning

Artikkelen ble e-publisert 29.1. 2008 i *BMJ*